

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/286/2020
Identifikačné číslo spisu:	5117219783
Dátum vydania rozhodnutia:	18.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5117219783.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petříkovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobcov 1/ Y. O., bývajúceho v H., 2/ W. M., bývajúcej v H., zastúpených advokátskou kanceláriou JUDr. Magda Poliačiková, advokátka, s. r. o., so sídlom v Žiline, Národná 17, proti žalovanému T. D., bývajúcemu v H., zastúpenému JUDr. Ivanou Tomkowou, advokátkou, so sídlom v Žiline, Kvačalova 1, o zaplatenie 6.751,72 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7C/45/2017, o dovolaní žalobkyne 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2019 sp. zn. 5Co/123/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. januára 2019 č. k. 7C/45/2017-259 návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol. Ďalej rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 369,52 eur s úrokom z omeškania 8 % ročne od 17. augusta 2017 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Ďalej rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 862,20 eur s úrokom z omeškania 8 % ročne od 17. augusta 2017 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu žalobcov 1/ a 2/ zamietol. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi 1/ v rozsahu 63,72 %. Taktiež žalovanému priznal proti žalobkyni 2/ náhradu trov konania v rozsahu 63,52 %. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaný v rozhodnom období bol oprávnený užívať dotknutý pozemok v podielovom spoluvlastníctve žalobcov 1/ a 2/, a to na základe uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/312/2011-372 z 25. januára 2012, ktorým boli dočasne upravené pomery vo vzťahu k užívaniu pozemku v podielovom spoluvlastníctve žalobcov 1/ a 2/ žalovaným, a to tak, že žalobcovia 1/ a 2/ boli povinní umožniť žalovanému prístup a právo cesty peši a osobnými a nákladnými motorovými vozidlami k nehnuteľnostiam žalovaného evidovaným na LV č. XXXX a LV č. XXXX, vedených pre k. ú. H., a to cez dotknutý pozemok parcelu KN-C č. 1744/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 329 m², k. ú. H. a zdržať sa akéhokoľvek konania smerujúceho k zamedzeniu takéhoto prístupu a práva cesty.

Konštatoval však, že uvedené rozhodnutie neznamená, že by žalovaný bol oprávnený užívať akýmkoľvek spôsobom, bez poskytnutia primeranej náhrady vlastníkom dotknutého pozemku parcely KN-C č. 1744/2, k. ú. H., keďže nútené obmedzenie vlastníckeho práva nie je možné bez poskytnutia primeranej náhrady. Dospel k záveru, že nárok obmedzeného vlastníka pozemku na poskytnutie takejto náhrady však nemá podobu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže k majetkovému prospechu žalovaného v tomto prípade nedošlo na základe ani jednej zo skutkových podstát uvedených v ustanovení § 451 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej ako „Občiansky zákonník“). V danom prípade podľa súdu prvej inštancie ide o originárny nárok žalobcov 1/ a 2/ vyplývajúci z ústavnej ochrany ich vlastníckeho práva. Ak teda ide o rozhodnutie o výške žalovaných nárokov, okresný súd vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu veci dospel k záveru, že výška žalovaných nárokov zodpovedá výške opakujúcej sa odplaty z a zriadenie vecného bremena práva prístupu a cesty cez dotknutý pozemok v spoluvlastníctve žalobcov 1/ a 2/. Súd teda vychádzal pri svojom rozhodnutí o výške žalovaného nároku zo znaleckého posudku č. 64/2017 znalca Ing. Igora Brezianskeho, ktorý stanovil hodnotu vecného bremena za rok 2015 vo výške 2.071,53 eur. Zároveň sa súd stotožnil aj s použitou metódou tohto znalca, na základe ktorej znalec následne rozdelil všeobecnú hodnotu ročnej odplaty za zriadenie práva vecného bremena podľa podielu výmery pozemkov jednotlivých vlastníkov, ktoré sú nevyhnutne prístupné z dotknutého pozemku vo vlastníctve žalobcov. Súd prvej inštancie na základe vyššie uvedeného žalobe v časti o zaplatenie žalobcovi 1/ sumy 2.025,52 eur a žalobkyni 2/ sumy 4.726,20 eur vyhovel v rozsahu zaplatenia sumy 369,52 eur žalobcovi 1/ a sumy 862,20 eur žalobkyni 2/ a vo zvyšnej časti ich žalobu ako nedôvodnú zamietol. Čo sa týka splatnosti záväzku žalovaného zaplatiť žalobcom primeranú náhradu za obdobie užívania ich dotknutého pozemku, súd vychádzal z § 563 Občianskeho zákonníka, keďže pri uvedenom nároku čas plnenia nebol dohodnutý ani ustanovený právnym predpisom, alebo určený v rozhodnutí. Povinnosťou žalovaného bolo zaplatiť primeranú náhradu žalobcom prvého dňa po tom, čo bol o plnenie požiadaný. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia 1/ a 2/ v konaní nepreukázali, že vyzvali žalovaného na plnenie skôr ako pred dorúčením žaloby žalovanému, súd v zmysle uvedeného a v zmysle § 124 ods. 2 CSP považoval za výzvu podľa § 563 Občianskeho zákonníka až žalobu, ktorá bola žalovanému doručená dňa 15. augusta 2017. Povinnosťou žalovaného bolo preto zaplatiť náhradu za užívanie pozemku žalobcov za rozhodné obdobie žalobcom najneskôr dňa 16. augusta 2017, žalovaný však nevykonal žiadne peňažné plnenie a dňom 17. augusta 2017 sa dostal žalovaný do omeškania s plnením peňažného dlhu, a od tohto dňa je povinný zaplatiť žalobcom aj úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ žalovaný navrhol konanie v prejednávacom spore prerušiť do právoplatného skončenia konania Okresného súdu Žilina vedeného pod sp. zn. 13C/52/2012, súd prvej inštancie mal za to, že v prejednávacom spore nie sú splnené zákonné podmienky na prerušenie konania podľa § 164 CSP, upravujúceho prípady, kedy súd podľa § 162 ods. 1 CSP konanie preruší obligatórne a ani podľa § 164 CSP, upravujúceho prípady, kedy súd môže konanie prerušiť fakultatívne, pokiaľ neurobí iné vhodné opatrenia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 24. septembra 2019 sp. zn. 5Co/123/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie, právnym posúdením veci, ako aj zdôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle § 387 ods. 2 CSP na tento poukázal. Uviedol, že odvolatelia k veci samotnej neuviedli žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal, a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav následne prijaté právne závery. Keďže súd prvej inštancie sa vyporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podaných odvolaniach, a na ktoré poukazovali odvolatelia aj v priebehu prvoinštančného konania, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné, neuznal opodstatnenosť argumentácie odvolateľov, na ktorých založili svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ svoj uplatnený nárok právne kvalifikovali ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného, ktorý ho získal na ich úkor plnením bez právneho dôvodu v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka, odvolací súd uviedol, že bezdôvodné obohatenie je právny inštitút, ktorý vznik obohatenia viaže na to, že na takéto obohatenie nebol právny

dôvod, žiadna zmluva, resp. dohoda alebo zákonné ustanovenie, čiže ide o obohatenie neoprávnené, teda neoprávnený majetkový prospech. Bezdôvodné obohatenie však nie je každé obohatenie sa dlžníka. Konštatoval tak, že v danom prípade nárok obmedzených vlastníkov pozemku (žalobcov 1/ a 2/) na poskytnutie náhrady nemá podobu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. V tomto prípade k majetkovému prospechu žalovaného nedošlo na základe ani jednej zo skutkových podstát uvedených v § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. § 454 Občianskeho zákonníka. Tak ako vyslovil okresný súd, jedná sa o originárny nárok žalobcov 1/ a 2/ vyplývajúci z ústavnej ochrany ich vlastníckeho práva. Žalovanému vznikla povinnosť, ktorú možno vyvodíť zo znenia čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, poskytnúť žalobcom 1/ a 2/ primeranú náhradu v peňažnej forme. Čo sa týka namietanej výšky nároku, súd prvej inštancie pri rozhodnutí o jeho výške vychádzal zo znaleckého posudku č. 64/2017 znalca Ing. Igora Brezianskeho, ktorý stanovil hodnotu vecného bremena za rok 2015 vo výške 2.071,53 eur. Zároveň sa stotožnil aj s použitou metódou tohto znalca, na základe ktorej znalec následne rozdelil všeobecnú hodnotu ročnej odplaty za zriadenie práva vecného bremena podľa podielu výmery pozemkov jednotlivých vlastníkov, ktoré sú nevyhnutne prístupné z dotknutého pozemku vo vlastníctve žalobcov, pričom tak prislúchajúci podielu výmery pozemkov vo výlučnom vlastníctve žalovaného (parcely KN-C č.: 1760/1, 1760/2, 1760/7, 1744/10 1744/14), resp. v jeho podielovom spoluvlastníctve s T. E. (parcely KN-C č. 1744/13) k celkovej výmere pozemkov jednotlivých vlastníkov, ktoré sú nevyhnutne prístupné z dotknutého pozemku vo vlastníctve žalobcov, ktorá činí 29,73 %. Uplatneným nárokom žalobcov 1/ a 2/ v súhrne zodpovedá ich peňažné vyjadrenie spolu 1.231,72 eur, z toho žalobcom 1/ uplatnený podiel o veľkosti 3/10 zodpovedá sume 369,52 eur a žalobkyňou 2/ uplatnený podiel o veľkosti 7/10 zodpovedá sume 862,20 eur. S uvedenou metódou výpočtu sa odvolací súd plne stotožnil a odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku. K neodkladnému opatreniu odvolací súd uviedol, že Krajský súd v Žiline nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalobcom uložil povinnosť umožniť v tom čase navrhovateľom 1/ až 11/ prístup a právo cesty k nehnuteľnostiam, stavbám zapísaným na LV č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX a XXXX cez pozemok KNC parcela č. 1744/2, pričom navrhovatelia boli povinní do 30 dní podať návrh na súd o zriadenie vecného bremena. Nariadeným predbežným opatrením vzniklo právo prístupu k nehnuteľnostiam, a teda právo prechodu cez pozemok. Na druhej strane k tomuto vznikla povinnosť, ktorá spočívala v obmedzení vlastníckeho práva, za ktoré patrí vlastníkom nehnuteľností náhrada. Súd prvej inštancie nepripustil dôkaz znalecký posudok Ing. Bobuľu, od ktorého žalobcovia odvodzovali zmenu žaloby. Odvolací súd uviedol, že žalobcovia tento dôkaz nepredložili včas v procese konania podľa § 167 CSP, pričom boli poučení o sudcovskej koncentrácii konania. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa 2/ (ďalej ako „dovolaiteľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ a písm. c/ CSP. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP uviedla, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal všetkými odvolacími námietkami a nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, odvolací súd neprihliadol na iné, už právoplatné rozhodnutia v obdobných sporoch. Ďalej namietala, že odvolací súd riadne nezverejnil termín verejného vyhlásenia rozhodnutia dňa 24. septembra 2019, nakoľko na webovej stránke príslušného súdu z 24. septembra 2019 sa predmetné pojednávanie vo veci 5Co/123/2019 o 9.20 hod. nenachádza; napriek tomuto sa však žalobca na tomto vyhlásení zúčastnil a je preto zaujímavá otázka, ako sa o tom dozvedel. Žalovaný nepožiadala ako strana sporu súd, aby mu súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami, súd mu ani miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku neoznámil a napriek tomu, že sa v zmysle § 219 ods. 3 CSP nemal ako dozvedieť o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, sa tohto vyhlásenia 24. septembra 2019 osobne zúčastnil, čo vyplýva zo zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku z uvedeného dňa. Taktiež namietala, že odvolací súd vôbec nerozhodoval ohľadne náhrady trov konania a právneho zastupovania, napriek tomu, že tento výrok rozhodnutia prvostupňového súdu bol jeho odvolaním napadnutý. Vo vzťahu k námietkam vyplývajúcim z § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ a písm. c/ CSP uviedla, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to predovšetkým v nasledovnej otázke posúdenia základu nároku, ktorým je bezdôvodné obohatenie. Poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 52/2009 a sp. zn. 3 Cdo 124/2002. Navrhla, aby Najvyšší súd SR, ako dovolací súd, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2019, sp. zn.

5Co/123/2019 v zmysle § 449 ods. 1 CSP v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu druhej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie dovolateľky ako nedôvodné zamietol.

5. Dovolaťka sa na vyjadrenie žalovaného pridržiava ňou podaného dovolania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolaťka vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP namieta, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal všetkými odvolacími námietkami a nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, odvolací súd neprihliadol na iné, už právoplatné rozhodnutia v obdobných sporoch. Ďalej namieta, že odvolací súd riadne nezverejnil termín verejného vyhlásenia rozhodnutia dňa 24. septembra 2019, nakoľko na webovej stránke príslušného súdu z 24. septembra 2019 sa predmetné pojednávanie vo veci sp. zn. 5Co/123/2019 o 9.20 hod. nenachádza; napriek tomuto sa však žalovaný na tomto vyhlásení zúčastnil a je preto zaujímavá otázka, ako sa o tom dozvedel. Žalovaný nepožiadala ako strana sporu súd, aby mu súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami, súd mu ani miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku neoznámil a napriek tomu, že sa v zmysle § 219 ods. 3 CSP nemal ako dozvedieť o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, sa tohto vyhlásenia 24. septembra 2019 osobne zúčastnil, čo vyplýva zo zázpisnice o verejnom vyhlásení rozsudku z uvedeného dňa. Taktiež namietala, že odvolací súd vôbec nerozhodoval ohľadne náhrady trov konania a právneho zastupovania, napriek tomu, že tento výrok rozhodnutia prvostupňového súdu bol jej odvolaním napadnutý. V danom prípade tak dovolateľka namieta nepreskúmateľnosť a zmätočnosť napadnutého rozhodnutia a nesprávny procesný postup odvolacieho súdu týkajúci sa neoznámenia verejného vyhlásenia rozsudku.

10. V zmysle § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. V danom prípade dovolateľka namieta vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi túto procesnú vadu sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

12. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie

týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

13. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

15. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

16. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

17. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne 2/ na spravodlivý proces. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov odvolací súd vychádzal, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd.

17.1. Odvolací súd k namietanej výške nároku uviedol, že pri rozhodnutí o jeho výške vychádzal zo znaleckého posudku č. 64/2017 znalca Ing. Igora Brezianskeho, ktorý stanovil hodnotu vecného bremena za rok 2015 vo výške 2.071,53 eur. Zároveň sa súd stotožnil aj s použitou metódou tohto znalca, na základe ktorej znalec následne rozdelil všeobecnú hodnotu ročnej odplaty za zriadenie práva

vecného bremena podľa podielu výmery pozemkov jednotlivých vlastníkov, ktoré sú nevyhnutne prístupné z dotknutého pozemku vo vlastníctve žalobcov, pričom tak prislúchajúci podiel výmery pozemkov vo výlučnom vlastníctve žalovaného (parcely KN-C č.: 1760/1, 1760/2, 1760/7, 1744/10 1744/14), resp. v jeho podielovom spoluvlastníctve s T. E. (parcela KN-C č. 1744/13) k celkovej výmere pozemkov jednotlivých vlastníkov, ktoré sú nevyhnutne prístupné z dotknutého pozemku vo vlastníctve žalobcov, ktorá činí 29,73 %. Uplatneným nárokom žalobcov 1/ a 2/ v súhrne zodpovedá ich peňažné vyjadrenie (všeobecná hodnota ročnej odplaty 2.071,52 eur x 29,73 % = 615,86 eur/rok, za 1/2 rok 307,93 eur): za obdobie od 1. júla 2015 do 31. decembra 2015 vo výške 307,93 eur, za obdobie od 1. januára 2016 do 31. decembra 2016 vo výške 615,86 eur, za obdobie od 1. januára 2017 do 30. júna 2017 vo výške 307,93 eur, teda spolu 1.231,72 eur, z toho žalobcom 1/ uplatnený podiel o veľkosti 3/10 zodpovedá sume 369,52 eur a žalobkyňou 2/ uplatnený podiel o veľkosti 7/10 zodpovedá sume 862,20 eur. S uvedenou metódou výpočtu sa odvolací súd plne stotožnil a odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

17.2 K nepripusteniu dôkazu znaleckého posudku Ing. Bobuľu, od ktorého žalobcovia odvodzovali zmenu žaloby odvolací súd uviedol, že žalobcovia tento dôkaz nepredložili včas v procese konania podľa § 167 CSP, pričom boli poučení o sudcovskej koncentrácii konania. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uviedol, že žalobcovia neuviedli žiadne relevantné dôvody, ktoré by im bránili tento prostriedok procesného útoku predložiť skôr, pričom podkladom žaloby žalobcov bol znalecký posudok č. 64/2017 znalca Ing. Brezianskeho. Odvolací súd doplnil, že žalobcovia ani v odvolacom konaní neuviedli relevantný dôkaz o tom, že bez vlastnej viny tento dôkaz nemohli uplatniť skôr. Vzhľadom na hospodárnosť a rýchlosť konania je súd povinný rozhodnúť na základe dôkazov, ktoré sú mu aktuálne dostupné.

17.3. Vo vzťahu k namietaným trovám konania dovolací súd uvádza a poukazuje na to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich kompletizujúcu jednotu. Súd prvej inštancie uviedol, že o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, pričom žalobca 1/ si podanou žalobou uplatňoval nárok vo výške 2.025,52 eur, súd mu priznal sumu 369,52 eur, žalobkyňa 2/ si podanou žalobou uplatňovala nárok vo výške 4.726,20 eur, súd jej priznal sumu 862,20 eur. Pri percentuálnom vyjadrení úspechu obidvaja žalobcovia jednotlivo mali úspech 18,24 %, ich neúspech jednotlivo predstavuje 81,76 % čo je úspech žalovaného, žalobcovia čistý úspech nemali, čistý úspech žalovaného predstavuje 63,52 % voči každému zo žalobcov, v ktorej výške súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 63,72 %. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany konania konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil.

17.4. Dovolací súd však považuje za potrebné uviesť, že pri vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie došlo k chybe, keď súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi 1/ v rozsahu 63,72 % a priznal žalovanému proti žalobkyňi 2/ náhradu trov konania v rozsahu 63,52 % a v odôvodnení uvádza, že žalobcovia čistý úspech nemali, čistý úspech žalovaného predstavuje 63,52 % voči každému zo žalobcov, v ktorej výške súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 1/ a 2/ tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

17.5. Dovolací súd vzhľadom na uvedené má však za to, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

18. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nesprávneho procesného postupu pri verejnom vyhlásení rozsudku dovolací súd uvádza :

19. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou

práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

20. Dovolateľka uviedla, že odvolací súd riadne nezverejnil termín verejného vyhlásenia rozhodnutia dňa 24. septembra 2019, nakoľko na webovej stránke príslušného súdu z 24. septembra 2019 sa predmetné pojednávanie vo veci sp. zn. 5Co/123/2019 o 9.20 hod. nenachádza; napriek tomuto sa však žalovaný na tomto vyhlásení zúčastnil a je preto zaujímavá otázka, ako sa o tom dozvedel. Žalovaný nepožiadala ako strana sporu súd, aby mu súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami, súd mu ani miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku neoznámil a napriek tomu, že sa v zmysle § 219 ods. 3 CSP nemal ako dozvedieť o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, sa tohto vyhlásenia 24. septembra 2019 osobne zúčastnil, čo vyplýva zo zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku z uvedeného dňa.

21. Dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že na č. l. 425 sa nachádza prípis z 12. septembra 2019 určený kancelárii referenta na vypísanie verejného vyhlásenia rozsudku na 24. septembra 2019 v miestnosti č. 10 o 9.20 hod., na č. l. 426 sa nachádza zoznam vecí, ktoré sa 24. septembra 2019 verejne prejednali, a ktoré boli vyvesené na úradnej tabuli súdu 18. septembra 2019, kde sa nachádza aj konanie pod sp. zn. 5Co/123/2019. Dovolací súd zároveň poukazuje na to, že predmetné verejné vyhlásenie bolo zverejnené aj na stránke <https://otvorenesudy.sk/hearings/2399058?l=sk>. Dovolací súd má za to, že uvedeným procesným postupom odvolacieho súdu nedošlo k zásahu do práva na spravodlivý súdny proces, ktorý by mal za následok vadu namietanú dovolateľkou.

22. Vo vzťahu k námietkam vyplývajúcim z § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ a písm. c/ CSP dovolací súd uvádza :

23. V zmysle ustanovenia § 422 ods. 1 písm. a/ CSP (ktoré je vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP ustanovením *lex specialis*) dovolanie ale podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa § 422 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených § 422 ods. 1 CSP je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

24. V danom prípade sa žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ žalobou podanou na súde prvej inštancie 30. júna 2017, domáhala zaplatenia sumy 6.751,72 eur s prísl. Avšak dovolanie žalobkyne 2/ smeruje proti potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku IV. a VI., v ktorom súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňu 2/ sumu 862,20 eur s úrokom z omeškania 8 % ročne od 17. augusta 2017. Výška minimálnej mzdy pre rok 2017 bola v zmysle Nariadenia vlády č. 280/2016 Z. z. v platnom znení 435 eur, desaťnásobok tejto sumy je 4.350 eur. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa teda týka peňažného plnenia neprekračujúceho výšku desaťnásobku minimálnej mzdy v čase podania žaloby (862,20 eur < 4.350 eur).

25. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobkyne 2/ je v danom prípade vylúčená ustanovením § 422 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolací súd ani neskúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalobkyne 2/ dovolací súd nepristúpil ani k posúdeniu, či napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

26. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľky vyplývajúce z § 420 písm. f/ CSP podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol.

27. Dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Dovolací súd priznal žalovanému

náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni 2/ v plnom rozsahu.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.